Kaupunkiympäristötoimen talousarvio vuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029 sekä toimialan henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Kymp 22.10.2026 § 103

Valmistelijat: kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen, p. 040 747 7736, kaupungininsinööri Katja Rissanen, p. 040 846 9816, tilapalvelupäällikkö Lauri Leppisaari, p. 0400 860068, ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351.

Kaupunkiympäristön talousarvio vuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 15.6.2026 §126 käsitellyt talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027–2029 laadintaohjeet ja päättänyt:

1) merkitä tiedoksi talousarviovuoden 2027 toimialakohtaiset kehysluvut sekä tuloslaskelmaosan kehyksen niin, että talousarviovuoden 2027 ja taloussuunnitelmavuosien 2028-2029 verotuloennustetta pienennetään 500 000 eurolla
2) antaa taloussuunnitelman laadintaohjeet, jotka sisältävät talousarvion käsittelyn aikataulutuksen
3) palata talousarvion ja -suunnitelmavuosien 2027 - 2029 sopeuttamisen tilanteeseen syksyllä.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.9.2026 § 186 täydentänyt talousarvion laadintaohjetta kaupunkiympäristötoimen osalta. Täydennetyn ohjeen mukaan:

- Kaupunkiympäristötoimen tulee talousarvion valmistelussa huomioida lakisääteisten tehtävien hoitaminen, kaupungin muiden palvelujen toimintaedellytykset sekä kuntalaisten keskeiset palvelut käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Samanaikaisesti valmistelussa tulee edistää kaupungin talouden tasapainottamista ja varmistaa kaupungin omaisuuden sekä infrastruktuurin pitkäjänteinen ja kustannustehokas hallinta.
- Tulosalueiden tulee ottaa talousarviovalmistelussaan huomioon edellä kuvatut periaatteet ja laatia suunnitelma palveluverkon supistamisesta perustuen lakisääteisten tehtävien edellytysten järjestämisen ensisijaisuuteen, palvelujen käyttöasteeseen, väestörakenteeseen toimenpiteiden vaikuttavuuteen ja kuntalaisten palvelutarpeeseen.
- Omaisuudenhallinnan näkökulmasta käyttötalouteen kohdistuvien kustannusten hillitsemistä tulee jatkaa. Tarpeettomista rakennuksista ja rakenteista tulee luopua. Tulevina vuosina tulee arvioitavaksi, onko kaupunkiympäristötoimella edellytyksiä nykyisen tasoisten avustusten myöntämiseen. Säästötoimenpiteiden valmistelu tulee tehdä toimialojen yhteistyössä.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava kuntalain edellytysten ja velvoitteiden mukaisesti. Kaikessa taloussuunnittelussa on strategian lisäksi oltava perustana toiminnan ennakointi väestömäärän, -rakenteen ja palvelutarpeen muutosten mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio (taloussuunnitelman 1. vuosi) on toimialoja ja henkilöstöä sitova.

Elinvoimatoimen talousarviokehykseksi vuodelle 2027 on määritelty:

Toimintatuotot	14 359 241 €
Valmistus omaan käyttöön	240 000 €
Toimintakulut	-16 561 108 €

Toimialan talousarvion toteutuminen riippuu kaupungin muista toiminnoista, palveluverkon laajuudesta, sääolosuhteista, mutta myös energian, tarvikkeiden ja ostopalvelujen hinnalla voi olla ennakoitua suurempi vaikutus toimialan talousarvion toteutumiseen. Lisäksi toimialan toimintaa ohjaava lainsäädäntö muuttuu jatkuvasti ja usein laajentaa toimialan velvoitteita. Myös toimialan ulkopuoliset toimialojen toimintaan vaikuttavat linjaukset tai lainsäädäntömuutokset voivat suoraan vaikuttaa toimialan talousarvion toteutumiseen. Edellä todetut toimialan toimintaan liittyvät epävarmuudet on hyvä ottaa huomioon, kun lautakunta käsittelee kaupukiympäristötoimen talousarvioehdotusta.

Kaupunkiympäristötoimen vuoden 2027 talousarvio ei ole pysynyt kehyksessä toimintatuottojen osalta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen seurauksena osa kaupungin aiemmin omistamista ja Keski-Suomen hyvinvointialueen käytössä olleista kiinteistöistä on siirtynyt 1.1.2026 alkaen kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden hallintaan. Tilapalvelut tuottaa kiinteistönhuoltopalvelua yhtiöille siirtyneissä rakennuksissa.

Talousarvion tulorakennetta heikentää lisäksi hyvinvointialueen vuoden 2026 aikana vaiheittain toteuttama tilojen käytön tehostaminen. Hyvinvointialueen vuokraamat tilat ovat vähentyneet mm. Jokilaakson sairaalalla ja Kelhän virastotalossa. Lukkoilan palvelukoti, Länkipohjan palvelukeskus ja Hallin terveysasema, ovat jääneet kokonaan vaille käyttäjiä. Vaikka tyhjilleen jäävien rakennusten uutta käyttöä, myyntiä tai purkamista arvioidaan jatkuvasti, toimialalla ei ole edellytyksiä kiriä umpeen talousarviokehyksen tulotavoitetta, vaan siitä jäädään toimialan tasolla n. 900 000 €. Tulevien vuosien kehystä annettaessa tulee huomioida 1.1.2030 käyttöön otettavan sotekeskuksen vaikutus vuokratuottoihin ja se, että hyvinvointialueen tilojen käytön tehostumisen ennakoidaan jatkuvan. Toimialan näkökulmasta kaupungin toiminnot tulee jatkossa kokonaisuudessaan pyrkiä sijoittamaan kaupungin omiin tiloihin.

Toimintakulujen osalta kaupunkiympäristön ylittää toimialan kehyksen 1,3 %:lla (215 232 €). Ylityksestä 100 000 € johtuu vesihuoltolain 5 §

mukaisesta vesihuoltosuunnitelman laatimisvelvoitteesta 31.12.2027 mennessä. Tulosalueiden kustannuksia on jouduttu karsimaan talousarviovalmistelun yhteydessä, jotta kustannukset pysyisivät kaupunginhallituksen 15.6.2026 §126 antamassa kehyksessä. Karsinnan vuoksi toimialan talousarvio ei sisällä varausta rakennusten purkukustannuksiin. Valmistus omaan käyttöön toteutuu kehyksen mukaisesti.

Kaupunkiympäristötoimen talousarvion 2027 toimintatuotot ovat 13 442 778 €, valmistus omaan käyttöön 240 000 €, toimintakulut ovat 16 776 340 € ja toimintakatteeksi muodostuu
-3 093 562 €.

Toimialan tulopohjan ja kustannusten muutosta voidana kuvata vertailuna 2025 tilinpäätökseen ja TA 2026 ja talousarvion toteumaan 14.10.2026.

	Tilinpäätös 2025 €	TA 2026 €	Toteuma 14.10.2026 €	TA 2027 €
Toimintatuotot	17 772 283,43	15 154 820,00	11 264 171,36	13 442 778,00
Toimintakulut	16 704 362,91	-17 092 807,00	-11 309 665,78	-16 776 340,00
Toimintakate	1 266 857,24	-1 697 987,00	15 474,80	-3 093 562,00

Toimintatuottojen vähentyminen ei suoraan vaikuta syntyviin kustannuksiin, sillä mm. rakennukset on pidettävä yllä, vaikka niistä ei tuloa toimialalle syntyisikään.

Kaupunkiympäristötoimen toiminnassa tullaan keskittymään 2027 lakisääteisten tehtävien turvaamiseen, omaisuudenhallinnnan parantamiseen ja strategiaa toteuttavien hankkeiden mahdollistamiseen toimialan resurssien puitteissa. Lisäksi käynnistetään kaupunginhalituksen 7.9.2026 § 186 ohjeistuksen mukaisesti suunnittelu, joilla tähdätään palveluverkon supistamiseen. Suunnitelma perustuu lakisääteisten tehtävien järjestämisen ensisijaisuuteen, palvelujen käyttöasteeseen, väestörakenteeseen toimenpiteiden vaikuttavuuteen ja kuntalaisten palvelutarpeeseen.

Toimialan talousarvion toiminnan mittarit ovat uusia ja ne muodostettu siten, että toimialan toiminnassa mitataan 2025 hyväksytyn strategian toteutumista.

***

<u>Kaupunkiympäristön henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle 2027 ja taloussuunnitelmavuosille 2028-2029</u>

Kunnilla on lakisääteinen velvoite laatia vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, joka käsitellään yhteistoimintamenettelyssä. Suunnitelman laatiminen perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (1137/2013, 16§), lakiin taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä (1136/2013) ja lakiin koulutuskorvauksesta (1140/2013).

Jämsän kaupungin henkilöstön määrällinen kehitys ja uusien rekrytointien kohdentaminen määritellään talousarvioprosessin yhteydessä. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma luo viitekehyksen henkilöstösuunnittelulle ja osaamisen kehittämiselle. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa määritellään tavoitteet henkilöstön kouluttamiselle sekä lisärekrytoinneille.

Henkilöstösuunnittelu on tärkeä osa henkilöstöjohtamista ja sillä varaudutaan mm. toimintaympäristöön, lakisääteisten velvoitteisiin, strategisiin painopisteisiin ja muihin toimintaan vaikuttaviin muutoksiin. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman avulla hoidetaan samalla täyttöluvat ja nimikemuutokset.

Jämsän kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään ja hyväksytään yhteistyötoimikunnassa ja muissa erikseen sovituissa elimissä seuraavasti:

- Yhteistyötoimikunta ke 11.11.2026
- Henkilöstöjaosto ti 17.11.2026
- Kaupunginhallitus 23.11.2026 (varapäivä 30.11.)
- Kaupunginvaltuusto 7.12.2026
- Toimeenpano henkilöstöjaosto 15.12.2026

Henkilöstösuunnittelussa on sovitettu yhteen lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen, toimintaympäristössä ja lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, kaupunginhallituksen 15.6.2026 § 126 vahvistama kehys sekä kaupungin strategian toimeenpano.

Toimialan koulutussuunnitelmassa on huomioitu toimintaympäristössä ja lainsäädännössä tapahtuneet muutokset. Lisäksi on arvioitu tarkoituksenmukaiseksi hankkia lisäosaamista mm. työturvallisuuteen, tietosuojaan ja tekoälyn käyttöön liittyen. Koulutussuunnitelma kohdistuu kaikkiin ammattiryhmiin.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 31 §

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy talousarvioehdotuksen vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2028 - 2029 ja esittää sen hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Kaupunkiympäristöjohtaja valtuutetaan tekemään vähäisiä muutoksia talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy toimialan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuosille 2027-2029 ja esittää sen hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Kaupunkiympäristöjohtaja valtuutetaan tekemään vähäisiä muutoksia toimialan henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kymp 26.11.2026
521/02.02.00/2026

Valmistelijat: kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen, p. 040 747 7736, kaupungininsinööri Katja Rissanen, p. 040 846 9816, tilapalvelupäällikkö Lauri Leppisaari, p. 0400 860068, ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351.

Jämsän kaupungin talousarviovalmistelu etenee. Kaupunginhallitukselle on iltakoulussa 2.11 esitelty koko kaupungin talousarvion valmistelutilanne ja toimialojen talousarvioiden esittelyt. Koko kaupungin talousarvion arvioidun alijäämän osittaiseksi kattamiseksi toimialoille on annettu ohjeistusta talousarvion jatkovalmistelua varten.

Ohjeistuksen mukaan toimialojen tulee karsia kustannuksiaan seuraavasti:
- sivistystoimi: - 268 053 €
- kaupunkiympäristötoimi: - 215 232 €
- konsernipalvelut:
    - tulojen lisäys 150 000 €
    - kustannusten karsinta – 250 000 €

Toimialat on velvoitettu tekemään budjetin karsinnat ja tallentamaan ne järjestelmiin 5.11.2026 mennessä.

Kaupunkiympäristötoimen tulosalueiden kustannuksia on karsittu jo valmisteltaessa talousarviota lautakunnan 22.10.2026 § 103 käsittelyyn, jotta kustannukset pysyisivät kaupunginhallituksen 15.6.2026 §126 antamassa kehyksessä. Annetun ohjeistuksen pohjalta on nyt tehty seuraavat karsinnat kustannuksiin:

Hallinto ja kiinteistötoimi

Hallinto (kustannuspaikka)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4342 asiantuntijapalvelut	30000	-20000	10000	Varaus toimialan asiantuntijapalveluostoihin, kuten lakipalveluihin pienenee.
4350 painatukset, ilmoitukset	2000	-500	1500	Lehti-ilmoitukset karsitaan lakisääteiseen minimiin.
4410 Majoitus ja ravitsemuspalvelut	4000	-1500	2500	Varataan kustannuspaikalle ainoastaan lautakunnan kokouskahvit. Ei vieraanvaraisuutta.
4420 matkustus ja kuljetuspalvelut	2000	-1000	1000	Luovutaan henkilöstön ilmastonmuutosten vaikutusten ja hulevesien hallintaan liittyvästä opintomatkasta.
YHT.		**-23000**		

Kiinteistötoimi (kustannuspaikka)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4341 ICT-palvelut	25000	-5000	20000	Varausta pienennetään. ICT-palvelujen kustannukset riippuvaisia kaupungin sisäisestä kustannusjaosta ja toimittajien laskutuksesta.
4342 Asiantuntijapalvelut	10000	-7000	3000	Määräraha ei jatkossa mahdollista mm. kiinteistöarviointien tilaamista.
4580 Kalusto	1500	-1000	500	Kalustomäärärahan pienentäminen tarkoittaa, että ei voida hankkia esim. vara-akkuja laitteisiin.
YHT.		**-13000**		

Kunnallistekniset palvelut

Liikenneväylät, yksityistiet, konekeskus (kustannuspaikat)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	665000	-40000	625000	Toteutuminen riippuu sääolosuhteista
4390 Rakennusten ja alueiden rakentaminen ja kunnossapito	560000	-40000	520000	Toteutuminen riippuu sääolosuhteista
4571 Sähkö ja kaasu	300000	-40000	260000	Riippuu energian hinnasta paljonko toteutuu
4560 Poltto- ja voiteluaineet	80000	-10000	70000	Toteutuminen riippuu sääolosuhteista
4580 Kalusto	37000	-10000	27000	Ei hankinta pienkalustoa
YHT.		**-140000**		

Puistot, satamat. leikkipaikat (kustannuspaikat)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4026 Ulkopuolelta palkatut sijaiset ja ...	145705	-14000	131705	Kausityöntekijäesityksen leikkaaminen
YHT.		**-14000**		

Ulkoliikuntapaikat (kustannuspaikka)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4560 Poltto- ja voiteluaineet	20000	-5000	15000	Toteutuminen riippuu sääolosuhteista
4580 Kalusto	37000	-10000	27000	Ei hankinta pienkalustoa

YHT.	**-15000**

Tilapalvelut

Tilojen vuokraus (kustannuspaikka)

Tili	TA27	säästö	Muutettu TA27	Vaikutukset
4580 Kalusto	78335	-11000	67335	Kalustohankintoihin varattu määräraha pienenee
YHT.		**-11000**		

Kaupunkiympäristötoimen tulosalueiden tekemä kustannusten karsinta on yhteensä 216 000 €. Valvontatoimen tulosalueella ei ollut mahdollisuutta lisäsäästöihin. Tilapalvelujen tulosalue velvoitettiin karsimaan kustannuksia 430 000 € jo ennen toimialan talousarvion ensimmäistä käsittelyä kaupunkiympäristölautakunnassa, mikä huomioitiin tällä karsintakierroksella.

Kulujen karsinta ylittää velvoitetun säästön 768 €:lla. Suuri osa karsituista kustannuksista on sellaisia, että toimialalla ei ole tosiasiallisia edellytyksiä vaikuttaa säästön toteutumiseen.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 31 §

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee tiedoksi toimialan talousarvioon tehdyt lisäsäästöt ja niiden vaikutukset.

Päätös